

**ЛИСТ — ЗВЕРНЕННЯ
ПРЕДСТАВНИКІВ ЕКОЛОГІЧНОГО РУХУ УКРАЇНИ
ДО ПРЕЗИДЕНТА ЮЩЕНКА**

**«СУСПІЛЬСТВО ПОТРЕБУЄ ЕФЕКТИВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ
ПОЛІТИКИ»**

28 квітня 2005 року

Президенту України — Віктору ЮЩЕНКУ

Вельмишановний Вікторе Андрійовичу!

Громадські екологічні організації України вітають Вас з перемогою на виборах, яка дає нашому народу шанс змін на краще. Ми очікуємо, що серед іншого, Ви покінчите з нехтуванням екологічною політикою, притаманним періоду Кучми. Саме це нехтування спонукало 60 громадських організацій виступити з заявою "УКРАЇНА МАЄ ЙТИ ДО КРАЦЬОЇ ДОЛІ!" з підтримкою кандидата В.Ющенко.

Підтримкою стриманою, бо наявність глибоких проблем у стані довкілля, завдання захисту екологічних прав громадян та базові принципи збалансованого розвитку надто мало відображені у Вашій передвиборчій програмі. Через те більшість громадських екологічних організацій виступали насамперед за чесні вибори. Тисячі екоактивістів добровільно взяли активну участь у роботі дільничних комісій, у спостереженні за виборчим процесом, у поширенні об'єктивної інформації про вибори.

На тлі зuboжіння мільйонів людей, корумпованої влади та кризових явищ ледве не у всіх сферах суспільного життя більшість українських політиків помилково вважає, що зараз начебто не до екологічних проблем, а треба "піднімати" економіку та добробут. Результати такого мислення - "зростання" саме в найбрудніших та енергоємних галузях, український експорт на 90% - сировина чи напівфабрикати, ресурсоємність продукції в 5-7 разів вища за європейську. Україна може дочекатись санкцій за невиконання зобов'язань за Кіотським протоколом, замість вигод мати збитки. Держава так і не визначилася зі стратегією розвитку на тривалу перспективу.

Убожество української екополітики проявляється у неповноті та неякісності державної екоінформації для громадян; у повсюдному та повсякденному недотриманні екозаконодавства; у непрозорому, неефективному, корупційному використанні природоохоронних коштів, включно з міжнародною допомогою; у безкінечних безладних конвульсіях перекроювань структури та штатів Мінприроди.

В Україні фальшувались не тільки вибори - механізм загальної демократії, але і механізм демократії екологічної - виконання Оргуської конвенції "Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля". Думка громадськості ігнорується при здійсненні практично всіх великих і малих будівельних проектів. Жодний державний орган не прореагував на системну роботу - "Громадська оцінка екологічної політики в Україні", визнану унікальним прецедентом на 5-й Всеєвропейській Міністерській Конференції "Довкілля для Європи" (Київ-2003).

Екологічні проблеми створюють усі міністерства, усі підприємства, усі громадяни. Отже і розв'язанням їх треба займатись не лише слабенькому Міністерству охорони навколишнього середовища, але УСІМ на чолі з Президентом. **ОБ'ЄКТИВНО ІСНУЄ ВЕЛИКЕ СУСПІЛЬНЕ ЗАМОВЛЕННЯ НА ЕФЕКТИВНУ ЕКОЛОГІЧНУ ПОЛІТИКУ.** Президент має допомогти сформуванню його та забезпечити виконання, нагадати усім, що здорове довкілля та природні ресурси є базовим капіталом, основою гармонійного розвитку нації, гарантією її завтрашнього дня.

У громадських організаціях є чимало фахівців, обізнаних у різних галузях екополітики та збалансованого розвитку. Ми готові до діалогу і співпраці у розв'язанні екопроблем як на місцевому, так і на національному рівнях. Тільки через демократичні та відповідальні стосунки між владою, бізнесом, місцевим самоврядуванням та громадськими організаціями можливо збудувати міцну та збалансовану економічно, екологічно і соціально державу України.

Відповідальність стосунків означає, що екологічний рух буде в опозиції до будь-яких антиекологічних дій чи бездіяльності влади. Досі не знаємо: наскільки серйозними є Ваші наміри покращити екополітику? Про це не йшлося у інавгураційній промові. **БАЖАЄМО ЗУСТРІТИСЬ, ЩОБ ОБГОВОРТИ МЕХАНІЗМИ ПАРТНЕРСТВА В ЕКОПОЛІТИЦІ ТА ЗБАЛАНСОВАНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.**

ПРОПОЗИЦІЇ ЕКОЛОГІСТІВ ПРЕЗИДЕНТОВІ ВІКТОРУ ЮЩЕНКУ:

1) ПРОГОЛОСИТИ В ОДНОМУ З ПЕРШИХ ВАШИХ УКАЗІВ ЕКОЛОГІЧНУ ПОЛІТИКУ СЕРЕД СЕМИ ГОЛОВНИХ ПРІОРИТЕТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕЗИДЕНТА, А КРИТЕРІЄМ ЯКОСТІ ПРЕЗИДЕНТСЬКОГО УПРАВЛІННЯ - ЗРОСТАННЯ ІНДЕКСУ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ, ЩО ВІДОБРАЖАЄ ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОЇ, ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТ СУСПІЛЬНОЇ ЯКОСТІ ЖИТТЯ.

2) Визнати особливу важливість дотримання Україною Організаційної конвенції - і самої по собі, і як механізму масового залучення громадян до демократії. Не приймати жодного рішення, яке може вплинути на стан довкілля, без процедурно врегульованої участі громадськості (громадські і парламентські слухання, референдуми, громадська еко-експертиза тощо). Громадяни мають інформуватись на самих ранніх стадіях підготовки рішень. Відновити започатковані Вами у 2000 році публічні обговорення діяльності Уряду.

3) Визнати корінням екопроблем - низький рівень ековиховання, екопросвіти і екоосвіти. Вимагати від українських керівників усіх рівнів безумовного виконання вимог ст.7 профільного Закону "Про охорону навколишнього природного середовища": "Екологічні знання є обов'язковою кваліфікаційною вимогою для всіх посадових осіб, діяльність яких пов'язана з використанням природних ресурсів та призводить до впливу на стан навколишнього природного середовища". Дати особистий приклад в оволодінні екологічними знаннями усім українським керівникам зверху донизу.

4) Змінити державну інформаційну політику, стимулюючи суспільний попит на екологічну інформацію та пропаганду здорового способу життя. Довкіллеві проблеми мають висвітлюватись в новинних та освітніх програмах засобів розголосу, на Інтернет-сайтах державних установ ПОВСЯКДЕННО (як у випусках "EuroNews"), а не лише тоді, коли щось вибухне чи потече, хтось отруїться чи захворіє. Правди наслідків недостатньо, потрібна правда причин.

5) Здійснити реформу системи органів управління, регулювання та контролю у сфері охорони довкілля, природокористування та збалансованого розвитку. Вона була намічена, коли Ви очолювали КМУ, але загублена через недостатню опрацьованість, непослідовність та відсутність діалогу з суспільством. Ліквідувати ресурсні держкомітети-вотчини, забезпечивши розмежування управлінських та господарських функцій, незалежність регулювання, управління, експертизи та контролю. Відповідно до ст.20 профільного Закону, Міністерство довкілля має насправді стати головним робочим органом розробки та здійснення державної екополітики, зокрема координації її з усіма іншими державними органами.

6) Широко, з максимальним залученням громадськості обговорити діяльність (скоріше - бездіяльність) Державної екоінспекції та природоохоронної прокуратури. Реформувати їх так, щоб ліквідувати і дублювання, і наявність безконтрольних зон в діяльності будь-яких органів влади, включно з Кабміном. Мають вживатись реальні, а не паперові санкції. Позитивний зразок для наслідування - діяльність Рахункової Палати.

7) Забезпечити прозорість та обґрунтованість кадрової політики в природоохоронних органах і суміжних відомствах. На перших місцях мають стояти управлінський професіоналізм, освіта, природоохоронний досвід, нескомпрометованість антиекологічними чи корупційними діями, спроможність відстоювати екологічні принципи та конструктивно співпрацювати з громадськістю. Призначати Міністра, заступників, керівників природоохоронних управлінь на конкурсній основі з обов'язковим врахуванням думки громадськості.

8) Зобов'язати органи державного управління з залученням НУО провести ревізію так званих "програм" (національних, державних, урядових, галузевих, обласних тощо), зокрема - в екологічній сфері. Анулювати ті з них, які є пропагандистськими, а не управлінськими документами. Розробляти Національні Плани Дій, зокрема для виконання зобов'язань України за міжнародними конвенціями. Запровадити програмно-цільові методи управління та посади менеджерів з жорстко персоніфікованою відповідальністю за ефективне та прозоре управління, конкретність результатів, дотримання строків. Насамперед запровадити посаду вповноваженого КМУ з проблеми зміни клімату.

9) Підтримати виділення в державному бюджеті окремого екологічного розділу, де буде баланс між надходженнями за природокористування та екологічними витратами. Податки, як і платежі за природокористування, мають сплачуватись насамперед в місцеві бюджети, де ці підприємства діють та шкодять. Не менше 5% природоохоронних коштів має витрачатись на заходи екологічної освіти, просвіти та інформування, а до тендерів на ці заходи мають залучатись НУО.

10) Визнати, що так звана "політреформа" не обговорювалась з широкою громадськістю. Внести поправки до Конституції та законодавства, які зазначали б право контролю громадянського суспільства за органами влади, силовими структурами та політичними партіями. На основі аналізу причин МАСОВОСТІ посадових та інших злочинів, вчинених посадовими особами в період правління Кучми, та суспільних обставин, які їм сприяли внести зміни до Закону України "Про державну службу", законів про силові структури та інших законів, які формують систему влади в Україні.

Звернення до Президента В.Ющенка підтримали 125 представників екологічних організацій та громадян України (станом на 11.02.05 р.)